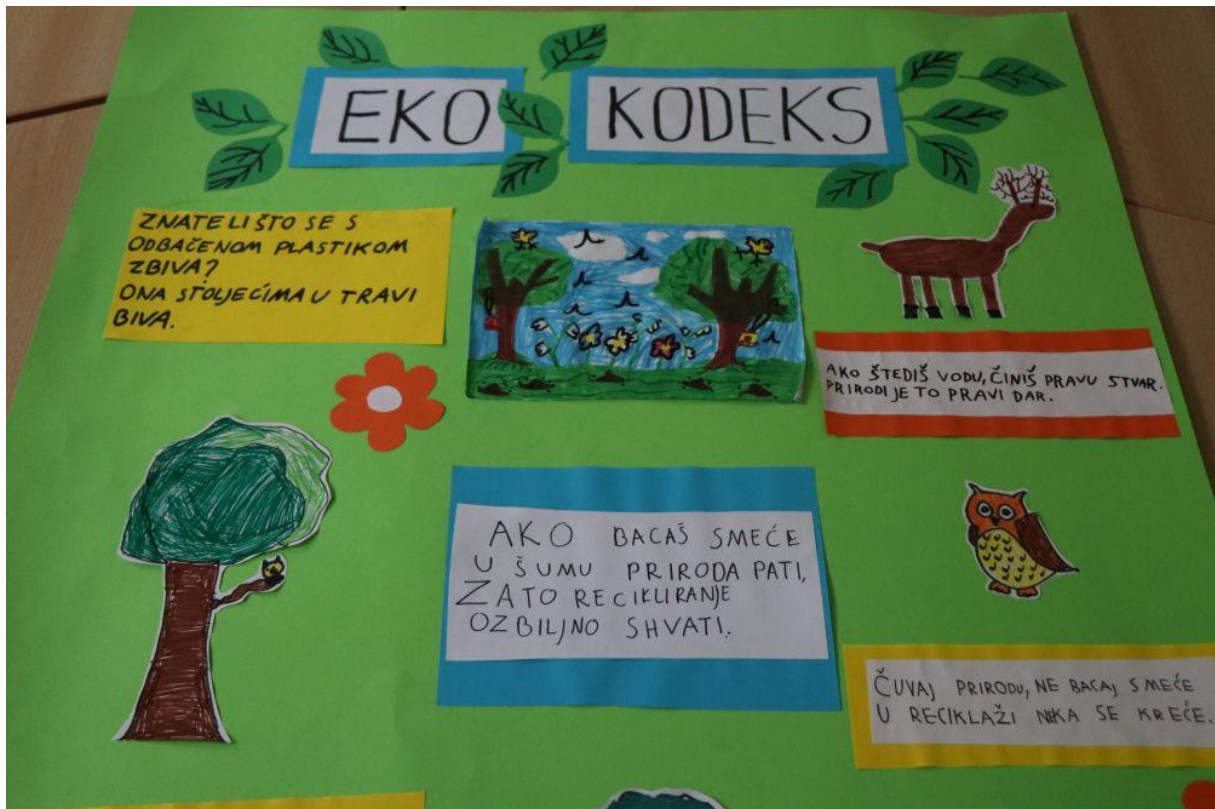

Osnovna škola braće Radića u Pakracu gradi svoj identitet kroz niz prepoznatljivih projekata – Eko škola

PIŠE: Suzana Bartolić

08. studenog 2025

1140

Jedna od posebnosti Osnovne škole braće Radića Pakrac je da već osam godina djeluje bez školskog zvona, a od 2021. provodi i politiku škole bez mobitela te nosi status i eTwinning škole. Ove godine cilj im je steći i međunarodni status Eko škole. Prijavili su se u ožujku putem udruge „Lijepa naša“, koja provodi program priznat diljem Europe.

ŠTO SU EKO ŠKOLE?

Eko škole su obrazovne ustanove koje sustavno rade na očuvanju okoliša i razvoju ekološke svijesti među učenicima. Program potiče škole da uvedu održive prakse, od smanjenja otpada do štednje energije, kako bi učenici naučili da odgovorno postupanje s prirodom počinje u svakodnevnom životu.

Cilj programa je stvoriti generacije koje razumiju klimatske izazove i aktivno sudjeluju u njihovom rješavanju. Status eko škole ne dobiva se automatski, škole moraju provoditi konkretne aktivnosti i dokazivati napredak.

Da bi se postalo eko škola, potrebno je osnovati eko odbor, izraditi plan održivih aktivnosti i uključiti učenike, nastavnike, roditelje i lokalnu zajednicu te izraditi svoju eko himnu i logo. Program obuhvaća teme poput otpada, recikliranja, vode, energije, bioraznolikosti i zdravih navika.

Status eko škole dodjeljuje se na dvije godine, a nakon isteka tog razdoblja potrebno ga je obnoviti novom prijavom i dokazima o provedenim aktivnostima. Time se osigurava da škole stalno napreduju i održavaju standarde programa.

Zadaci eko škole uključuju smanjivanje potrošnje resursa, organiziranje akcija čišćenja, odvojeno prikupljanje otpada, edukaciju učenika te redovito praćenje i objavu rezultata. Ustanove koje ustrajno provode mjere dobivaju Zelenu zastavu, međunarodno priznanje za predanost zaštiti okoliša.

LOGIČAN KORAK U NOVI PROJEKT

Ravnateljica škole Sanja Delač pojašnjava kako je prijava logičan korak jer škola već dugi niz godina radi na ekološkim projektima i uređenju školskog vrta, za što su osvojili priznanje za poseban element u vrtu, vrtno jezerce, u okviru natječaja „Najljepši školski vrt u Republici Hrvatskoj u 2022. godini.

Za stjecanje statusa Eko škole potrebno je proći sedam definiranih koraka, a konačna odluka očekuje se u svibnju sljedeće godine. U proces su uključeni svi učitelji i učenici, a učiteljsko vijeće dalo je i službenu suglasnost. Koordinatorice programa u školi su Daliborka Duhač, učiteljica razredne nastave, Manuela Papić, učiteljica prirode i biologije i ravnateljica škole Sanja Delač .

U sklopu projekta oformljen je i Eko odbor škole. U njemu sudjeluju učitelji, predstavnici učenika - iz svakog razreda po jedan učenik, među kojima je bila prisutna učenica petog razreda Petra Štimac, te vanjski članovi kao što su predstavnik roditelja, predstavnik Grada Pakraca Marijan Malogorski, pročelnik upravnog odjela za graditeljstvo i komunalne djelatnosti i predstavnik Komunalca Adriano Baskiera, voditelj za gospodarenje otpadom. Odbor prati i usmjerava provedbu svih aktivnosti.

„Još prošle godine nismo ni znali da ćemo se uključiti u program Eko škole. Od tada smo počeli više raditi na temi održivog razvoja, ali shvatili smo da nam nedostaje povezan sustav u školskim predmetima. Svaki razred radio je nešto za održivi razvoj, ali nije postojala jedinstvena cjelina“, objašnjava jedna od koordinatorica Manuela Papić.

Nakon analize školskog kurikulumu izradile su koncept koji je pokazao da su neke teme, poput recikliranja, snažno zastupljene, dok druge uopće nisu bile dotaknute. Poseban naglasak stavljen je na poticanje učenika da sami prepoznaju probleme u zajednici i osmisle konkretna rješenja.

EKOLOŠKA SVIJEST

U nastavi i izvanastavnim aktivnostima provodi se razdvajanje otpada. U razredima se odvajaju plastika, papir, biootpad te stare baterije i slično, a škola koristi i kompostere za vrtne radove. Učenici sami prate i po potrebi prazne spremnike svog razreda, a projekt koji se provodi daje pozitivne učinke među učenicima.

Učenica Petra ističe da je vidljiv napredak: „Mnogo više razvrstavamo nego prije. U svakom razredu imamo spremnike za plastiku, papir, baterije i biootpad, a postavljeni su i po hodnicima.“

U sklopu projekta učenici su izradili i prigodnu školsku eko himnu, koju je napisala učenica osmoga razreda Lea Tome, dok je eko logo dizajnirala učenica sedmoga razreda Nikol Mutić. Oba rada simbolično su nagrađena, a škola će službenu eko zastavu dobiti nakon što stekne status Eko škole.

Škola ima i dvije eko patrole, jednu u nižim, a drugu u višim razredima. One procjenjuju trenutno stanje spremnika u razredima i na školskom dvorištu te predlažu gdje je potrebno postaviti nove. Svaki razred održava svoj dio školskog prostora, a nastavnici naglašavaju kako je primjena znanja učenicima najteži dio, iako teoriju dobro savladavaju.

Učiteljica Manuela Papić ističe da izazova i dalje ima: „Nije lako smanjiti količinu otpada. Poseban problem je ambalaža, jer djeci neku vrstu hrane moramo po pravilu davati u plastičnim pakiranjima. Velika pakiranja rijetko su dostupna, a male ambalaže stvaraju puno otpada. To je nešto što želimo dodatno rješavati.“

Petra je primijetila i jedan problem s kojim se često susreću: „Često ponavljamo da se uzima manja porcija hrane, ali učenici si sami znaju uzeti previše pa dio završi u otpadu. Nije mi to drago jer u nekim zemljama djeca gladuju, a mi bacamo hranu koja je skupa.“

ODRŽIVOST U BUDUĆNOSTI

U sklopu programa održat će se i Dan škole koji se provodi u školskom vrtu, a redovito privlači i velik broj roditelja. Cilj je da djeca znanja stečena u školi prenesu u svoje obitelji i lokalnu zajednicu.

„U ovaj projekt uložili smo mnogo truda i ne radimo to samo radi statusa. Ovako ćemo nastaviti i dalje, jer želimo djecu učiti dugoročno i sustavno“, zaključuju učitelji i ravnateljica.

Projekt Eko škole u Osnovnoj školi braće Radić u Pakracu pokazuje koliko predanosti i zajedničkog truda stoji iza stvaranja održivih navika među djecom i učiteljima. Ekološki odgoj ondje je postao dio svakodnevice, a škola svoju misiju vidi u tome da učenike oblikuje u odgovorne, aktivne građane koji razumiju važnost brige za okoliš i zajednicu. Ako uspješno prođu sve propisane korake, međunarodni status očekuju u svibnju iduće godine, no naglašavaju da im priznanje nije cilj samo po sebi. Još važnije je to što ovi projekti djeci usađuju vrijednosti koje će nositi kroz život.

Istodobno, njihov primjer podsjeća i nas odrasle da od mlađih generacija itekako imamo što naučiti. Sve što danas činimo izravno postaje dio nasljeđa koje im ostavljamo, a ono bi trebalo biti što čišće, zdravije i manje opterećeno posljedicama našeg nemarnog ponašanja. U tome djeca ponekad pokazuju više odgovornosti nego mi, a upravo je ta međugeneracijska poruka možda najvrjedniji dio cijele priče.

EKO HIMNA OSNOVNE ŠKOLE BRAĆE RADIĆA
PAKRAC

EKO ŠKOLA

ZEMLJA NAM ŠAPĆE, ČUVAJ ME TI,
U TVOME SRCU DOM MOGU BITI.
KAPLJICA VODE, PLOD ŠTO ZRI,
PRIRODI UVIJEK OSMIJEH PODARI.

ZEMLJA JE NAŠA, ČUVAJ JE TI,
SNAGU PRIRODE U SRCU NOSI.
SVAKO JE DIJETE ČUVAR TOG SNA-
EKO ŠKOLA, BUDUĆNOST NAM DA.

PAPIR U KUTIJU, PLASTIKA VAN,
RECIKLIRAJMO ZAJEDNO, BAŠ SVAKI DAN.
ENERGIJU ŠTEDI, ZASADI STABLO I CVIJET,
TI SI BUDUĆNOST, TI MIJENJAŠ SVIJET!

ZEMLJA JE NAŠA, ČUVAJ JE TI,
SNAGU PRIRODE U SRCU NOSI.
SVAKO JE DIJETE ČUVAR TOG SNA-
EKO ŠKOLA, BUDUĆNOST NAM DA.

JEDNA JE PLANETA, JEDAN JE DOM,
ČUVAJMO ZEMLJU- ZAJEDNO U TOM!

LEA TOME, 8.B RAZRED

OTPAD NIJE SMEĆE!
POČINJEM OD SEBE.
RAZVRSTAJ I SVRSTAJ!
POKRENI SE!

